חגיגת שולחנות גיליון 13

בשער: טל מור סיני, **טבלת ייאוש ל־14 ימי בידוד**

משתתפות ומשתתפים לפי סדר אלפביתי

רותם אנגלמאיר | שושקה אנגלמאיר | נינו
ביניאשווילי | נאוה ט' ברזני | עומר ויסמן | צילה
זן־בר צור | חוֹלֶקֶט ~ אורי קָרין | גלית חזן־רוקם
| חנה יגר | עפרי כנעני | שחר כרמל | יואב ליפשיץ
| גלעד מאירי | טל מור סיני | שגית מזמר | גוסטבו
סגורסקי | ניצן סט | קבוצת סלה־מנקה | עדי קפלן
| לילך רז | שיר רז | מירב שין בן־אלון | עירא שליט
| ג'וזף שפרינצק

דבר העורכים

שער הגיליון הראשון של "הערת שוליים" (2001) היה עמוד ריק ובתחתיתו שורה של המשורר ז'ואאו דלגדו, המשורר הפורטוגלי-ארגנטינאי שנעלם בתקופת הדיקטטורה הצבאית בארגנטינה: "יום אחד הפרחים יתקוממו ויתיזו את ראשיהם של הגננים, יום אחד האינדיאנים יקומו ויגלו את אמריקה".

בגיליון הקודם, "פקסימיליה", שיצא לאור לפני 11 שנה, הדפסנו מהדורת פקסמיליה של עיתון פורטוגלי מתקופת סלזאר, שהודפס כולו דפים מחוקים בדיו לבן, כהתנגדות פואטית של דלגדו לצנזורה של המשטר. הגיליון הנוכחי נולד בתקופה שבה כוחות צבא ומשטרה פרוסים ברחובות, והתושבים בעוצר בבתיהם בארץ וגם בעולם. חופש הפרט צומצם, במטרה להגן עליו כביכול. לצד הגבלת חופש התנועה הוגבל גם חופש הביטוי. המגפה העולמית מאפשרת להצדיק שימוש מוגבר בכוח. בעריכת הגיליון הנוכחי בחרנו לא לבטא את חוויית ההשתקה, אלא לתת מרחב לקולות עצמאיים.

הגיליון מורכב מעבודות שנוצרו בזמן הבידוד החברתי (מרץ 2020). הן נוגעות בבדידות, בפחד מהנגיף, בפחד מהכוח המשתלט על המרחב שהפסיק להיות ציבורי, משותף. העבודות השונות מעלות סוגיות רבות ברגע היסטורי של אי-ודאות שבו משתנים היחסים בין בני אדם, בין אדם לטבע ובין אזרחים לשלטון: ריחוק וקרבה, מגבלות, התערבות ממשלתית, התערבות אמנותית, שתיקה, פריחת הטבע ומנוחת העולם בימים אלה, משבר תעסוקתי, רווחה, פיקוח ומעקב, סגירת גבולות מול סולידריות בינלאומית ואינספור נושאים אחרים.

מערכת

הגיליון נוצר בדחיפות ועוצב על רקע עמודי הגיליון הראשון של "הערת שוליים" שצולמו בידי אלדד סידור. זוהי שכבה נוספת בהיסטוריה של כתב העת, שהגיליון הראשון שלו ראה אור ב־2001 והוקדש לז'ואאו דלגדו. הגיליון כלל את שירו "סימנים ראשונים בתודעת הגלובליזציה", שנראה היום אקטואלי מתמיד:

הזמן עובר ואין סימן
אין עלי דפנה במכולת
אין כלום במכולת
רק קטשופ

השערים נסגרים בפני
החנויות
אין איפה לקנות כובעים
ולבבות
פעם היה איש עם שפם
שמכר לבבות אבל התגלח
או הפסיק לבשל

אולי אולי
נהיה בשקט בשקר

לאה ודיאגו
מוסררה, ירושלים, אפריל 2020

עריכה:
לאה מאואס,
דיאגו רוטמן
(קבוצת סלה־מנקה)

עריכה לשונית:
ענבל קידר

עיצוב גרפי:
מאיה שלייפר

© 2020 כל הזכויות שמורות לאמניות ולאמנים ולעורכי "הערת שוליים".

"הערת שוליים" יוצא לאור באופן עצמאי ללא מטרות רווח, ללא תמיכה ממסדית וללא פרסומות, מתוך בחירה.

Gustavo Sagorsky | **At the Construction Site, Jerusalem**

גוסטבו סגורסקי | **באתר הבנייה, ירושלים**

פְּתַח אֶת דֶּלֶת הַמַּחְסָן. בְּזָוִית קֵהָה מִמְּנוֹרַת הַנֶּפֶט
תִּרְאֶה כַּוֶּרֶת דְּבוֹרִים. אַל תִּתְפַּלֵּא, צוּף זֶה מָנָח
זָנִיחַ. עַכְשָׁו תִּרְשֹׁם בְּפִנְקַס הַחֲרָקִים שֶׁלְּךָ שָׁלוֹשׁ
שׁוּרוֹת:

1. דְּבוֹרָה אַחַת הִיא מְחִיר הַיְחָסִים בֵּינִי לְבֵין אִמִּי
הַזְּקֵנָה.

2. הַשְּׁנִיָּה הִיא מַנָּח גּוּפֵנוּ הַכָּבֵד עַל מַרְגָּנִיּוֹת
הַשָּׂדֶה שֶׁפָּרְחוּ בַּחֹרֶף הָאַחֲרוֹן.

3. הַשְּׁלִישִׁית הִיא תַּרְגִּיל בְּחֶשְׁבּוֹן – חִבּוּר וְחִסּוּר
יְמֵי יַלְדוּתִי.

אַל תִּטְעֶה בַּחִשּׁוּב. הַבֵּט הֵיטֵב בִּזְכוּכִית מַגְדֶּלֶת.
שְׁלוֹשָׁה חֲרָקִים פָּחוֹת אֶלֶף תְּשַׁע מֵאוֹת
שִׁשִּׁים וָשֶׁבַע.

אַל תְּצַיֵּן בְּהֶעָרוֹת שׁוּלַיִם תַּפּוּז עִם עֹבֶשׁ עַל הַמַּדָּף
גַּם לֹא צִנּוֹרוֹת חֲלוּדִים שֶׁל מַמְטֵרָה.
תִּתְעַלֵּם מֵהַדַּפִּים הַתְּלוּשִׁים שֶׁל פְּלוֹרָה פָּלֶשְׁתִּינָה,
הָיִינוּ צְרִיכִים לַעֲטֹף עִנְבֵי מוּסְקָט שֶׁלֹּא הִבְשִׁילוּ.
אֶת הַשְּׁאָר תְּמַחְזֵר.

כְּשֶׁאַתָּה יוֹצֵא
אַל תִּנְעַל אֶת הַדֶּלֶת
אֲנִי עוֹד שָׁם.

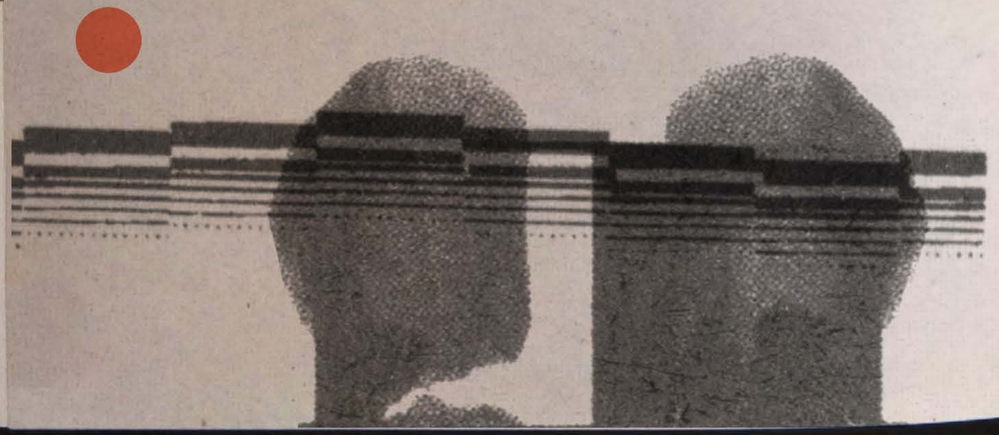

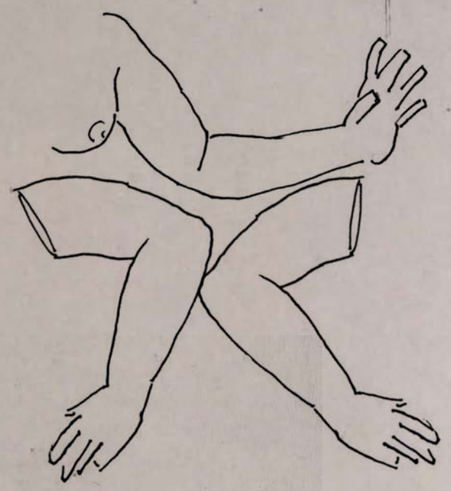

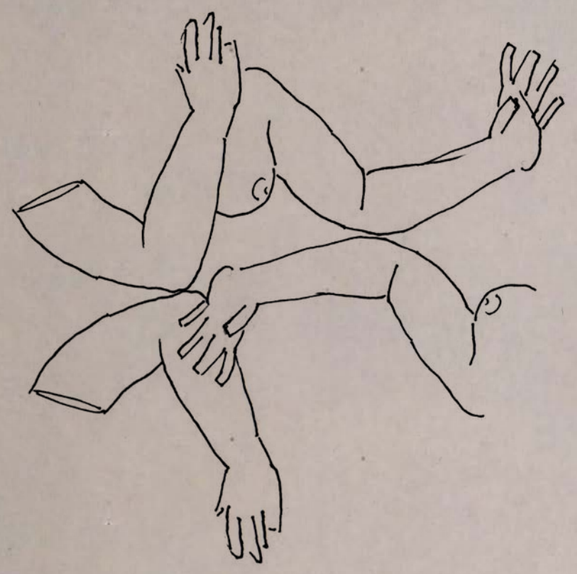

Merav Shin Ben-Alon | **Corona Hug 1–4**

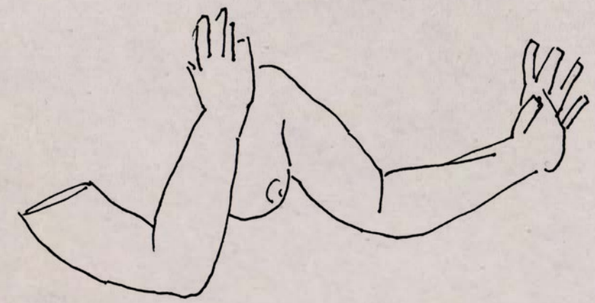

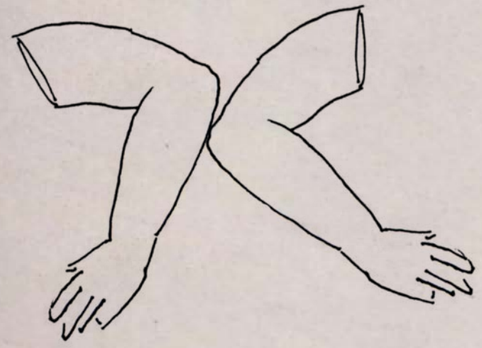

מירב שין בן־אלון | **חיבוק מרפקים 1–4**

Ofri Cnaani | **Untitled**

עפרי כנעני | **ללא כותרת**

3

סגר מהעבר

רוב ימי הנעורים שלי עברו בסגר ביתי ממושך בגלל האירועים הדרמטיים בגיאורגיה בשנות התשעים, אחרי התפרקות ברית המועצות. מהחלון של הבית ראיתי שיטפון של פליטים ממחוז אבחזיה, מלחמת אזרחים, חוסר אונים כלכלי מוחלט והתמוטטות חברתית־פוליטית. בלילה בין 1995 ל־1996, בערב השנה החדשה, התפרץ משבר האנרגיה. בזמן ששרי הממשלה ישבו בבריכות מחוממות באתרי נופש מחוץ לטביליסי, אזרחים קפאו למוות ברחבי העיר.

לא שמענו אז נאומים על סגר, אף פוליטיקאי או איש מקצוע לא אמר לנו להישאר בפנים, אבל היה ברור שאנחנו לא יוצאים מהבית.

בינינו, במשפחה, לא דיברנו הרבה. כל אחת מאיתנו מצאה עיסוק והעבירה את זמנה. אני רשמתי, קראתי, ניגנתי בפסנתר והסתכלתי בספרים. מדי פעם, כשכל אחת מאיתנו הייתה בהפוגה מהעיסוק שלה, היינו מתחבקות. החיבוק היה מפחיד יותר ממשמח, גרם למועקה בגרון.

ימי הקורונה מחזירים אותי לעבר מדכדך ולימים שבהם העתיד נראה מאיים ולא ברור, כשממד הזמן איבד את ההיגיון שלו. בתקופה הראשונה של הסגר אז בטביליסי קראתי את "הר הקסמים" של תומס מאן. בספר צעיר בורגני בשם האנס נוסע לבקר קרוב משפחה חולה בשחפת בבית מרפא בהרי האלפים. הביקור שלו אמור להיות קצר, אבל האנס נשאב למקום ובהמשך נאלץ להישאר בבית המרפא כי מתברר שגם הוא חלה בשחפת. משנכנס אל תוך מרחב הסגר, האנס מתנתק מרצף הזמן של חייו אבל נשאר מחובר להיסטוריה. בינתיים הוא עטוף במחלה זיהומית מידבקת ובאווירת מוות.

נינו ביניאשווילי
אפריל 2020

Sagit Mezamer | **3/2020**

שגית מזמר | **3/2020**

Shoshke Engelmeyer & Lilach Raz | **Black Flag**

שושקה אנגלמאיר ולילך רז | **דגל שחור**

Adi Kaplan & Shahar Carmel
Berlin, winter 1989

עדי קפלן ושחר כרמל
ברלין, חורף 1989

Adi Kaplan & Shahar Carmel
Sally (7 years old), winter 2035

עדי קפלן ושחר כרמל
סאלי בת 7, חורף 2035

Nino Biniashvili
Social Distancing and Self-Quarantine

נינו ביניאשווילי
ריחוק חברתי והסגר

I can almost touch

עפרי כנעני | **ללא כותרת**

Ofri Cnaani | **Untitled**

Shoshke Engelmeyer | **Shoshke in Isolation**

שושקה אנגלמאיר | **שושקה בבידוד**

שמורה בעצמי (פרגמנטים מהסיור)

קריין שלום.
ברוכה הבאה למוזיאון של העכשווי.
קוראים לה אסתר. לא לשומרת, למדריכה.
פעם היא, המדריכה, הייתה סדרנית בבית קולנוע אדיסון,
פעם מכרה פופקורן בלונה פארק
ופעם אחרת חילקה פרחים בים. מספרים עליה שכתבה
את תולדות חייה על גרגיר של אורז,
שהיא רוקדת בסלואו־מושן ושרה ברוורס. היום היא
תהיה המדריכה שלך במוזיאון.

ורד שלום לך, אני לא רוצה לספר לך על המוזיאון, לא על
סיבות הולדתו, לא על מיקומו ולא על מטרותיו. אני רוצה
לספר לך על עצמי.
יש כיסא, את מוזמנת לשבת.
אתמול בלילה חלמתי שאני ורד באגרטל של מנהלת
המוזיאון. מנהלת המוזיאון חלמה בחלומי שהיא השולחן
שמחזיק את האגרטל. האגרטל לא חלם כלום כי אגרטלים
לא חולמים. לי קוראים אסתר, אבל את יכולה לקרוא
לי כמו בחלום: ורד. למנהלת את יכולה לקרוא שולחן.
לאגרטל קראי אגרטל.

קריין אם חלמת שעברת את גן עדן עם ורד ביד ולמחרת
התעוררת ואת מחזיקה בוורד,
זוהי הוכחה שעברת את גן עדן או שאולי הצלת ורד.
את מוזמנת לאסוף את מכשיר הנייד שלך, לכתוב בספר
מבקרות או לצייר לורד ורד.
כשאת יוצאת נא תמסרי ד"ש לתמר השומרת.

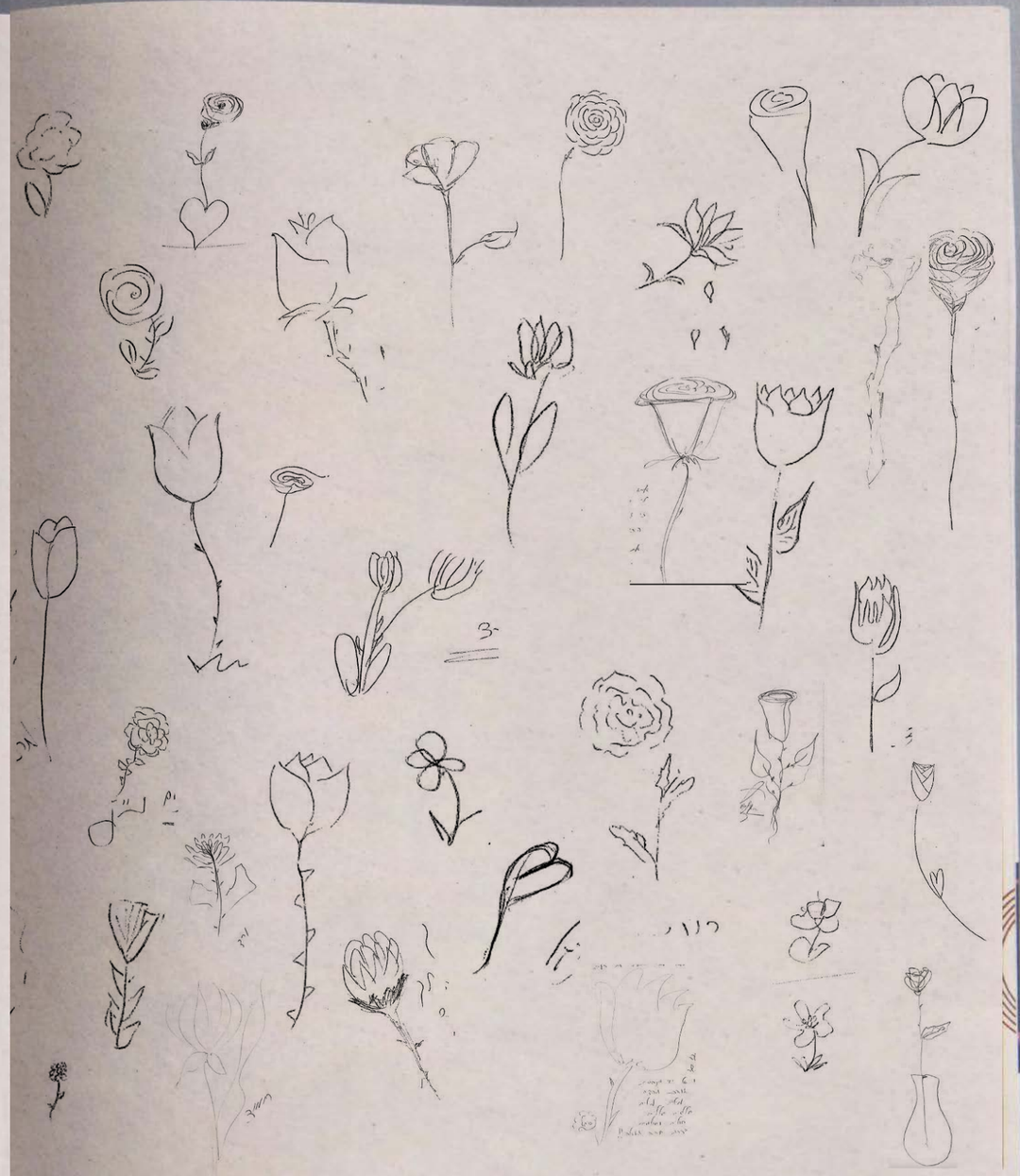

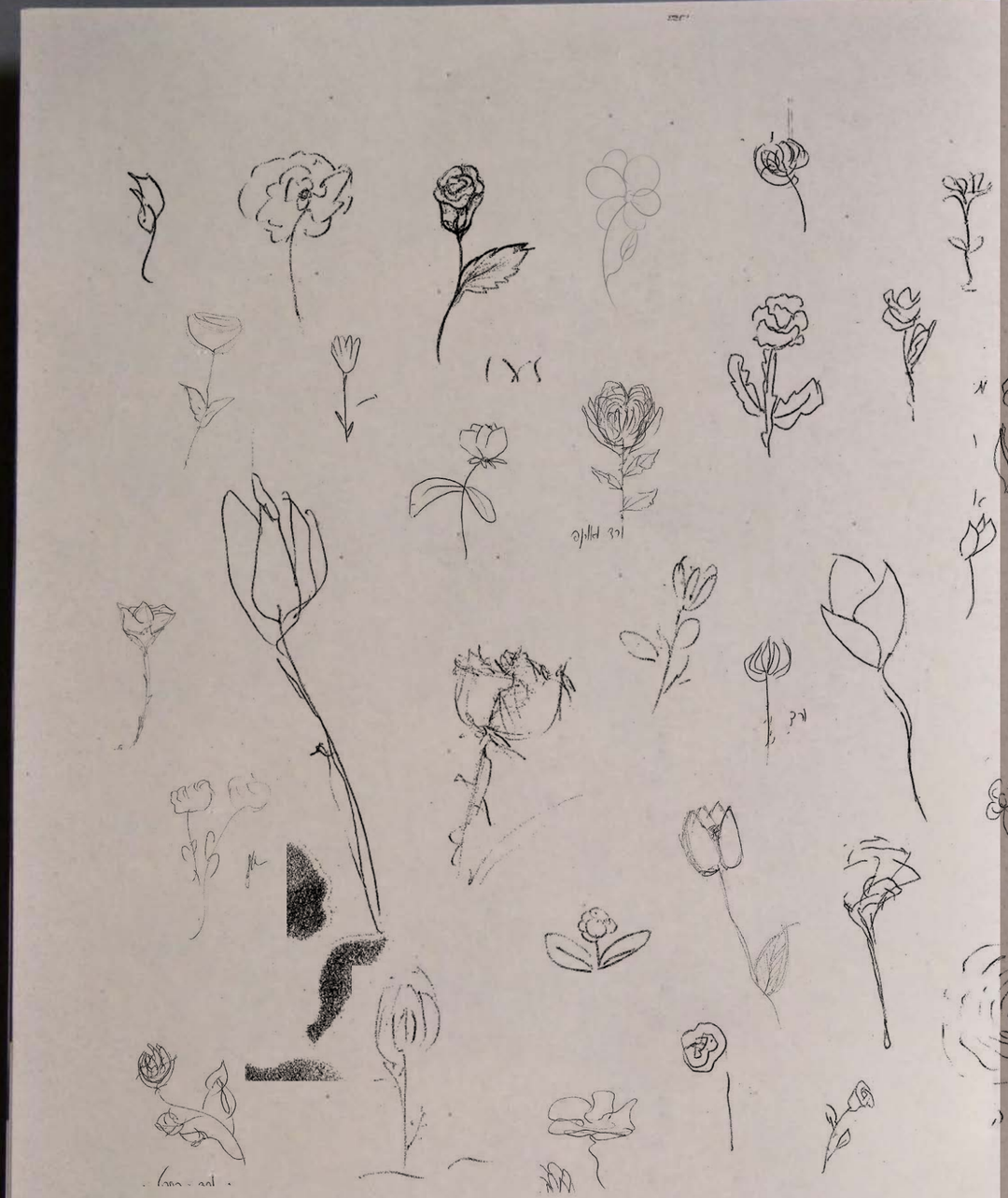

ורדים לורד

113 מבקרות ומבקרים ציירו וכתבו בספר האורחים בסיור הקולי "שמורה בעצמי", סיור לאדם אחד במוזיאון של העכשווי שהתקיים ביוני 2018 בחללי מרכז מעמותה בבית הנסן.

113 הרשומות מפוזרות ב־71 עמודים. התגובות כוללות רישומים וטקסטים, הקדשות, תגובות רגשיות, ברכות, תודות או הרהורים. כל התגובות נרשמו בעט כדורי כחול, על דפי ספר סקיצות בעל כריכה שחורה שהוצב בכניסה לחללי מעמותה ועליו מדבקה שעליה נכתב בכתב יד "ספר אורחים".

בספר יותר ממאה פרחים. מלבד מגוון הוורדים והשושנים עם או בלי קוצים, ורד אחד בתוך אגרטל, אחד באגרטל שעל שולחן ואחד מתחת לפעמון זכוכית (התייחסות לנסיך הקטן) צוירו בספר בהקשרים שונים גם חמנייה, יד עם לב, כתר, עננים, סימון של קרקע, לבבות רבים ופרצוף של איש קירח עם ורד בפה, שועל מריח ורד ונחש בריח שנראה כמו כובע (שוב הנסיך הקטן). פעם אחת מופיעה המילה "ורד" במקום ציור של ורד. לפעמים נותר חלל ריק. יוצאי דופן ברשימה הם ציור של מגדל וציור של שולחן ועליו מקרן וידיאו.

הוורדים לורד מפוזרים בין דפי המחברת כמו ורדים על במה בסוף פרמיירה: קצב השלכתם אל האמן איטי, מתמשך לאורך ימים רבים, אך התוצר הוא אותו תוצר – שדה של ורדים, מפוזר ואקראי.

חוֹלֶקֶט - אורי קָרין | **מקדש אהבה**

פִּתְאוֹם אֲנַחְנוּ שְׁלוֹשִׁים אֲנָשִׁים
עוֹשִׂים אַהֲבָה דֶּרֶךְ מָסָךְ
אַהֲבָה אַהֲבָה אַהֲבָה
וְאַהֲבָה זֶה הַכֹּל

זום (מקדש אהבה)

פָּנִים - אַהֲבָה
פִּינִים - אַהֲבָה
חַצְ'קוּנִים - אַהֲבָה
שֶׁמֶנִים - אַהֲבָה
רָפוּי - אַהֲבָה
זָקוּף - אַהֲבָה
שָׁקוּף שָׁקוּף שָׁקוּף אַהֲבָה
וְאַהֲבָה זֶה הַכֹּל

Hana Jaeger | **Untitled**

חנה יגר | **ללא כותרת**

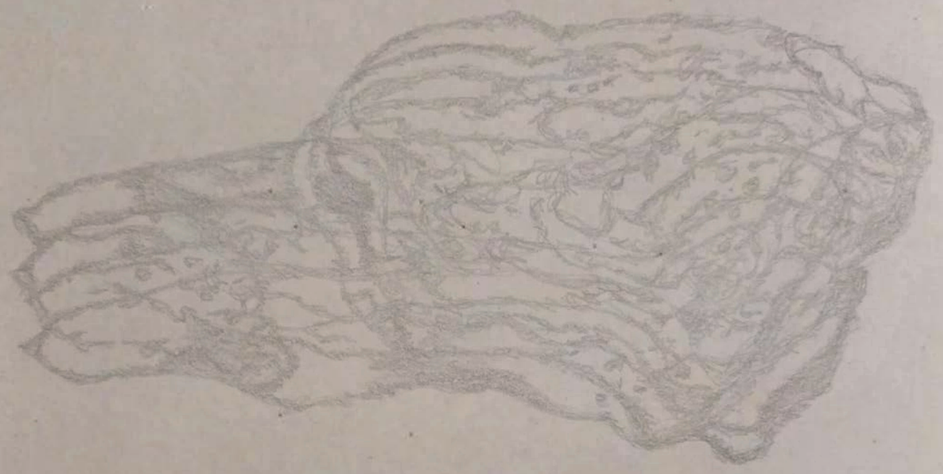

Shir Raz | **Untitled**

שיר רז | **ללא כותרת**

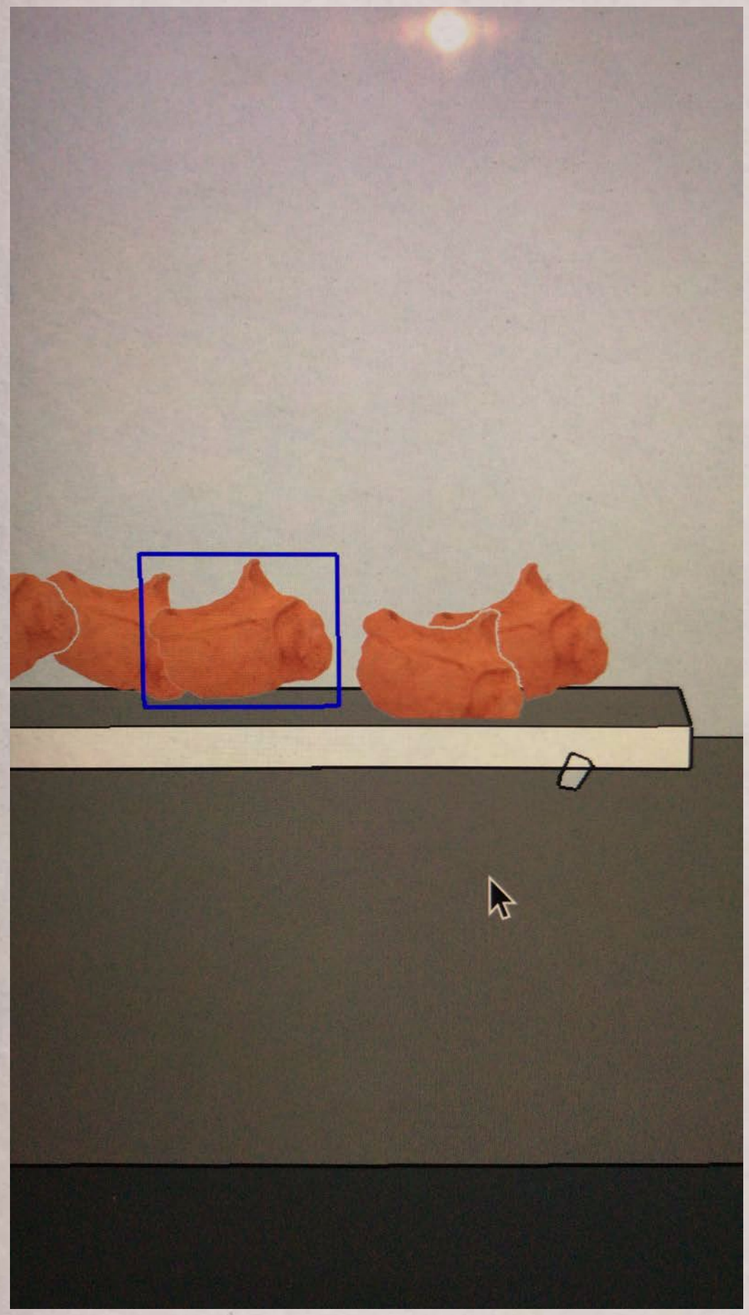

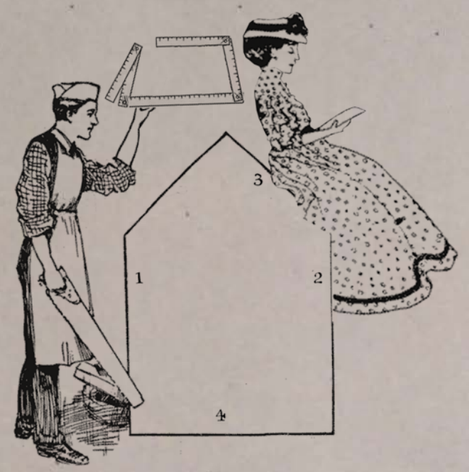

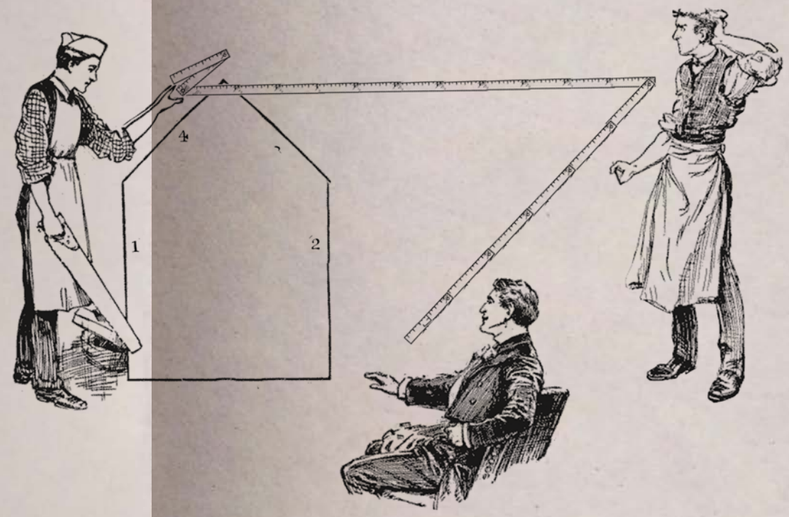

Nitzan Satt | **Whoever Starts Measuring Can No Longer Stop**

ניצן סט | מי שמתחיל למדוד כבר לא יכול להפסיק

חולה מס' 517:

מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות
מדינת ישראל יהודית תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות יהודי
מדינה יהודית ישראל יהודית תהא יהודית פתוחה יהודית לקיבוץ יהודי גלויות יהודים
יהודית ישראל יהודית תהא יהודית יהודית לקיבוץ יהודי גלויות יהודים
יהודית ישראל יהודית יהודית תהא יהודית יהודית יהודית לקיבוץ יהודי יהודים
יהודית ישראל יהודית יהודית יהודית יהודית יהודית יהודית לקיבוץ יהודי יהודים
יהודית יהודית יהודית יהודית יהודית יהודית יהודית יהודית לקיבוץ יהודי יהודים
יהודית יהודית יהודית יהודית יהודית יהודית יהודית ליהודית יהודי יהודים

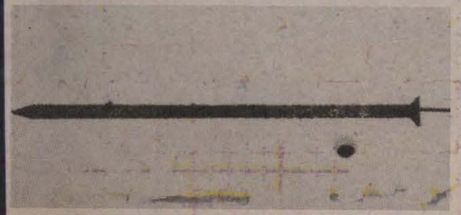

חולה מס' 712:

הגוף נזרע כתמים אדומים שהחולה אינו מבחין בהם אלא לפתע
הגוף נזרע לפתע כתמים אדומים שהחולה לפתע אינו מבחין בהם אלא לפתע
הגוף לפתע נזרע לפתע כתמים אדומים שהחולה לפתע אינו מבחין בהם אלא לפתע
הגוף לפתע נזרע לפתע כתמים לפתע שהחולה לפתע אינו מבחין לפתע בהם אלא לפתע
הגוף לפתע לפתע כתמים לפתע שהחולה לפתע לפתע מבחין לפתע לפתע אלא לפתע
הגוף לפתע לפתע כתמים לפתע שלפתע לפתע לפתע מבחין לפתע לפתע אלא לפתע
לפתע לפתע לפתע לפתע שלפתע לפתע לפתע לפתע לפתע לפתע אלא לפתע

חולה מס׳ 992:

אני צועד בצד הדרך, מנסה לשמור מרחק מהאנשים שבאים מולי

אני צועד בצד הדרך, מנסה לשמור מרחק מהאנשים שבאים ממרחק

אני צועד מרחק בצד הדרך, מנסה לשמור מרחק מהאנשים שבאים ממרחק

אני מרחק צועד מרחק בצד המרחק, מנסה לשמור מרחק מהאנשים שבאים ממרחק

אני מרחק מרחק מרחק בצד המרחק, מנסה לשמור מרחק מהמרחקים שבאים ממרחק

אני מרחק מרחק מרחק במרחק המרחק, מנסה מרחק מרחק מהמרחקים שבמרחק

מרחק מרחק מרחק מרחק במרחק המרחק ממרחק מרחק מרחק מהמרחקים שבמרחק

חולה מס׳ 1025:

בימים אלו העם שלנו זקוק לאחדות, זקוק לממשלת אחדות

בימים אלו אחדות העם שלנו אחדות זקוק לאחדות, זקוק לממשלת אחדות

בימים אלו אחדות העם אחדות אחדות שלנו זקוק לאחדות, זקוק לממשלת אחדות

בימים אחדות אחדות העם אחדות אחדות שלנו אחדות לאחדות, זקוק לממשלת אחדות

בימים אחדות אחדות העם אחדות אחדות אחדות לאחדות, זקוק לממשלת אחדות

אחדות אחדות אחדות העם אחדות אחדות אחדות לאחדות, אחדות לממשלת אחדות

אחדות אחדות האחדות אחדות אחדות אחדות אחדות לאחדות, אחדות לאחדות אחדות

* **טקסטים:** מגילת העצמאות, אנטונן ארטו (״התיאטרון והדֶבֶר״), ג׳וזף שפרינצק, יולי אדלשטיין (טוויטר)

Nava T. Barazani | **MITA-19**

MITA-19 | נאוה ט' ברזני

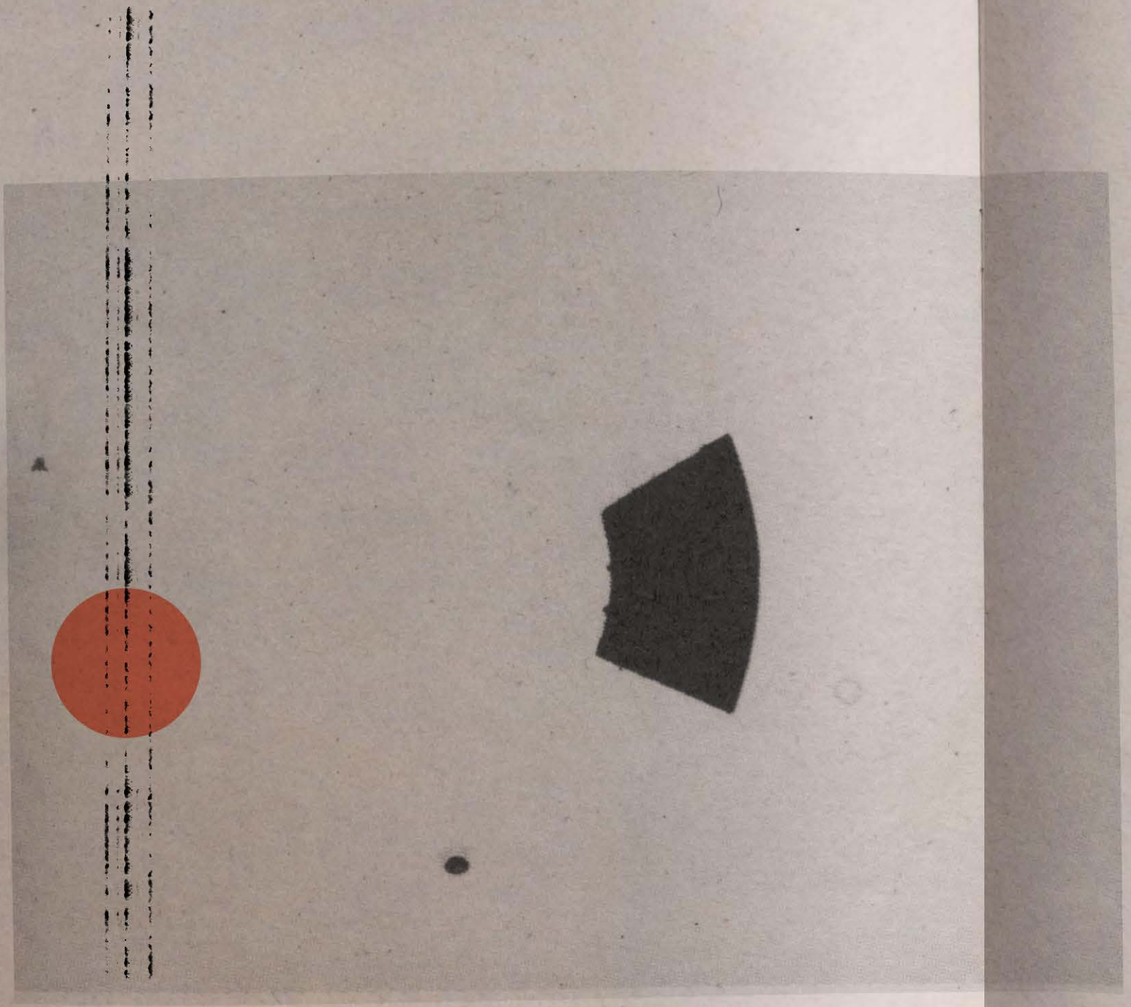

גלעד מאירי | **קורונה**

בְּאֶמְצַע הַלַּיְלָה הַשֵּׁד
הוֹפִיעַ וְאָמַר לִקְוֹרוֹנָה
שֶׁזֶּה הַזְּמַן וְקוֹרוֹנָה
שֻׁחַסְרַת יָזְמָה וּמֻכְרָחָה
קוֹרוֹנָה וְהַשֵּׁד הָלְכוּ
בְּאֶמְצַע הַלַּיְלָה לִקְטֹף סִרְפָּדִים
הַשֵּׁד הִתְעַיֵּף וּפָרַשׁ
לִקְוֹרוֹנָה פְּרִיחַת סִרְפָּדִים וְקָטְפָה
אֶפְשָׁר הָיָה לַחְשֹׁב מַמָּשׁ
שֶׁקּוֹרוֹנָה שֵׁדָה אֲדֻמָּה
בַּבֹּקֶר הָאֲנָשִׁים עָשׂוּ לָהּ
כִּי הֵם חָשְׁבוּ שֶׁקּוֹרוֹנָה שֵׁדָה אֲדֻמָּה
וְקוֹרוֹנָה לֹא יָדְעָה
תָּמִיד הִיא חָשְׁבָה שֶׁעוֹשִׂים לָהּ
כִּי הִיא קוֹרוֹנָה.

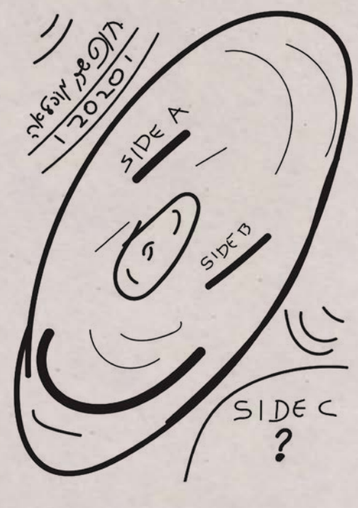
SIDE A
SIDE B
SIDE C
?

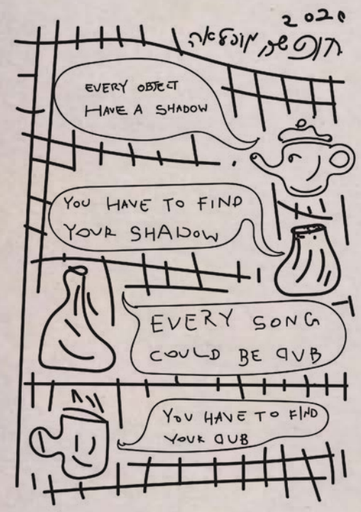
EVERY OBJECT HAVE A SHADOW
YOU HAVE TO FIND YOUR SHADOW
EVERY SONG COULD BE DUB
YOU HAVE TO FIND YOUR DUB

CONVERSATION WITH MYSELF

AROMATIC
2020
PRESENT
PAST
PRESENT
FUTURE

TIME
WORD
A

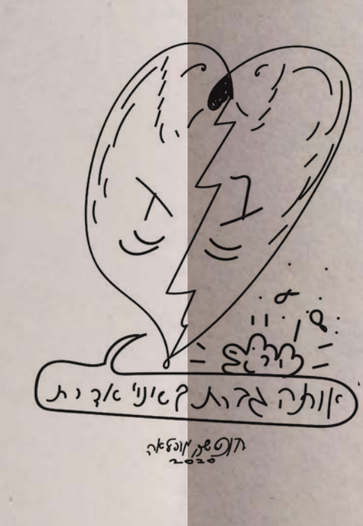

SALE

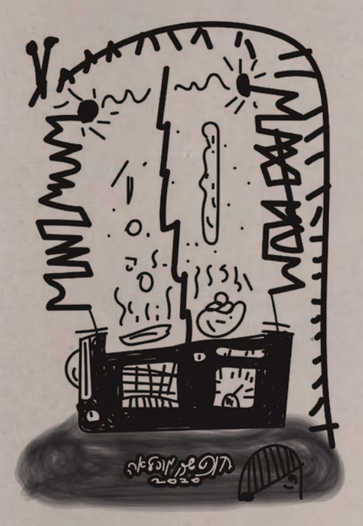

יואב ליפשיץ | **שירת חירום (נגיף הקורונה החדש), התש"ף־2020**

-----BEGIN PGP MESSAGE-----

hQIMA/wez9Tdpv8aAQ//ZlISmGvhhcyz6zkjCoZaIqS8LYmlDX9Eo+k//+ABPufq
d6tv7Q7Ysi1zWpsxTbKWSJbLn5p8C8yebg8AAJ36WfgBcHtYuRwVh7A5JAEApgyS
/NCZQ5gwLJkKccl7LZtmQ3IL46yl/VJYHjGQdErX6MaWkfJqr37PQeZBWLXtnfbt
A8u5eCr7egMOQVE1N3VgLllSulL2eCTeiNUrH1sVp5JiaSM7xhrk+QVsSUKNeRu4
uXszYqHnMYK9YKnfzhVNZAAFZE1SIErO+H9u+A94WJuAg/GOmidkjrdFOHMQZFV/
Xb44P4C9B83CwhShXFWLjZoFRlct1DPpJ63/yGeFbLfDZdl2MwFWZ7gjEWVyy/7Q
Ytwk0Fx0gsT2kHY/olQelgOTbJtRyevRh6V3PbPv3ukh/nWaGf0SI+QSREudCuwI
xCUnVLmHVwkzFdblbG/SSa1xUlhRluYzxAirLxGDMGZdpLQHUpzwPDyrd77KKAmP
7oB+8T5lnStWphjDGrojor9rhmbX0a+6pHghkqz1o8ZyQMwweSiSmC7ejnwOe9Qj
pKtIzlofT+bp8sjFKU8NMv/56f3k2Z3mrxK/tosMN/bCH0sAMSoUWTIEkYJDOLev
ImqeEbJZMz9mLgu+aqDi3vBKXqPcfyBG7y1ZVAD2FHwUUDdJn47S6fdDey7pfeXS
6gH+jsQnmRBAfaId3YuzRSmnNLUfla9sf0pMTpz2yllhy1jl2rePwkOo0KbNKdXb
k/OaB9GDwER9CChgwPbN/vTzPYEZHqtuuSFEKT4jV1hj2azLwwa5CN+wwhK5NMGW
cBkHvvf0QkXvLngJyLTR31NbofzJcPrzmZsdYUYV+LufTZ/XMuKF58A4YKrky+Xj
oZZj2ZwlUHXwV1V0eucT/QpRJGa52uhyGQPPdlsHwn27o6IZ94H43Txf8WenTZ6x
4jl5E5fLH0NSQppcOxEoBV+8FQQTCaSRnAtiJ+4X9j9G8qGHYpERhBrxDeugcIIK
JfXxbM7Qw3OYzx+Ju1EulpI1iES5tYJCXdOgApgVijW/agcxsJ9Uq1YgFRXIFLHa
YYJQ7I7tfr3ABee64RvnhIrbEOt76bc+le7AcsHopHtSrvk0Zwqjclei5CIbR4RRUo
mlV4xGZ8I+WTicP6n51cNNNCBmbMfbcLMEbiajz9+clGgnx6U+Ft9C+Scj5qP3
F7bQ8LXtMIfGd0SbzxeNuJ1tuTDBcNehzdb5BCpKz41ojnCyGk3MtD+wYjDO/
mxAjqkKb5kQlJaATkIE/dZDjXw0CjZIRO+rLR3uEOp+P/KmcCTPEACt0hehmxnZEd
9SzMpAQI6dahZG6+kTNVTOi5KYxv9Ctg3iERac8ol1FgJ9Cha1/pAV683+3IWwrh3Fh
ojtF3Jhk8tu4AHbaQQ03/v7bmy62zjlFcygRiHKK3dY+45kVxUowc15kWgKu3e1zAhe
ay3Mf6muABXs/Ae1Eib/WNoc9EEAH8M+ouej/tUcldN4FPh3Fk3E7eg4yw===Egto

-----END PGP MESSAGE-----

שירה טובה למדי (PGPoetry) הוא פרויקט שחוגג את האפשרויות האסתטיות, הפואטיות והפוליטיות של פרוטוקול ההצפנה PGP (פרטיות טובה למדי). תקנות שעת חירום שחוקקו בזמן מגפת הקורונה מתירות לשב"כ לעקוב אחר האזרחים. בעקבות זאת כתבתי שיר והצפנתי כך שהשב"כ לא יוכל לקרוא אותו. פרשנות היא פצחנות.

עומר ויסמן | **לאיש בשיר**

מישהי כתבה ש
מישהי אמרה ש
מישהי דיווחה ש
מישהי שמעה ש
מישהי ראתה ש
מישהו השתעל ש
מישהו נשם ש
מישהו בדק ש
מישהו נדבק ש
מישהו אהב

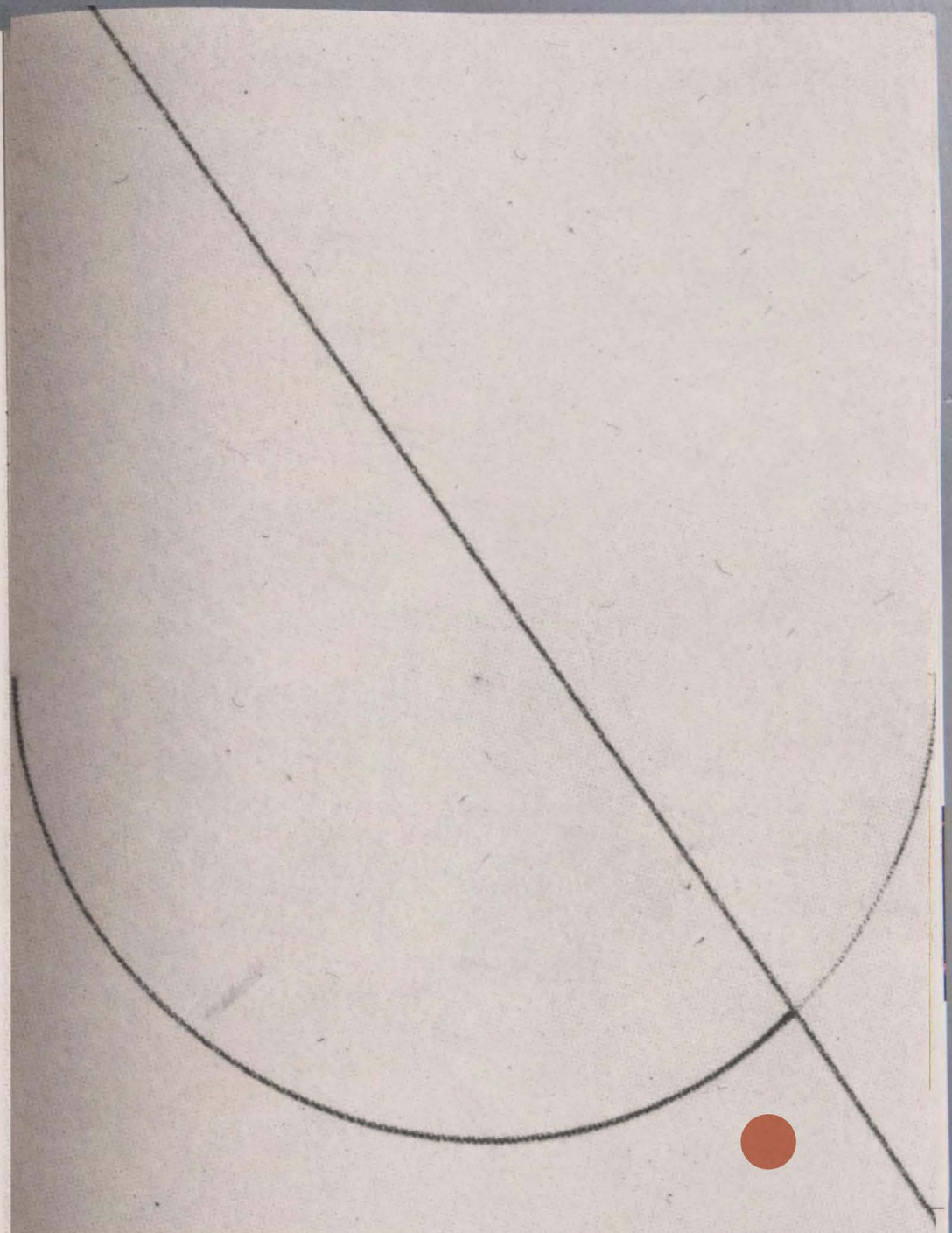

רותם אנגלמאיר
תל אביב בימי קורונה

Rotem Engelmayer
Tel Aviv, Corona Days

גלית חזן־רוקם | **אהבה בימי מגפה**

רק שנינו במעלית בית חולים
מסכה מול מסכה
ידינו בכפפות
לב אל לב נוגע